

fører, Venstres Formand i Landstinget — „anferte, at noget af den Mangel ogsaa fandtes i den nye Valgmaade, men jeg tillader mig dog særlig at pege paa, at denne Valgmaade har fjernet adskilligt af dette vort nuværende Valgsystems Mangel, fordi det fremtidig i hver enkelt Kreds i Landet, hvad enten man tilhører et Mindretal eller et Flertal, vil være af stor Interesse for Vælgerne at møde til sidste Mand. Vælgeren, som møder frem uden Haab om at kunne sætte et Kredsmandat igennem, møder til Gengæld med Forvisning om, at hans Stemme kommer til at tælle med sammen med alle hans Meningsfællers i det store Omraade og derigennem til at bestemme, hvor mange Kandidater i Omraadet hans Parti skal have. Endvidere vil hans Stemme indenfor Amtet eventuelt komme til at betyde, at hans Parti kan faa et Tillægsmandat. Endelig vil hans Stemme komme til at virke sammen med samtlige hans Partifællers i hele Landet“ — og saa gaar Ministeren over til at omtale Landsmandaterne.

Det er altsaa ganske klart og tydeligt, at der fremhæver Ministeren, at uden Hensyn til, om det ene Parti faar en Favør derved, eller det andet Parti faar en Favør, er det et Hensyn, som er nødvendigt for Vælgerne og nødvendigt for det politiske Livs Sundhed og Vækst og Interesse i dette Land; og det er netop det, vi siger. Vi siger: Man skal være med til at tage de Hensyn, som er nødvendige for at faa en praktisk Valglov, en god og rimelig Valglov, som Folket vil kendes ved, og man skal være villig til ikke at tage alle disse teoretiske Spørgsmaal op og løse dem paa en teoretisk Maade, som Folket vil vende sig fra, men skal tage alle den Slags Hensyn, som her er tagne gennem de Betragtninger, jeg oplæste. Derfor afviser vi al Tale om, at Venstre holder paa dette eller hint af Hensyn til, at Venstre har politisk Fordel af det ved et enkelt Valg som dette; thi Venstre holder paa den Slags Bestemmelser af Hensyn til Vælgerne, som har Krav paa at blive respekteret. Det har ogsaa under disse Debatter vist sig, at man har været ganske klar over, at man ikke kunde komme ud over den Slags Hensyn, hvis man vil have en Valglov, som Folket vil kendes ved og bevare, og ikke en Valglov, som kunde bruges ved en enkelt Lejlighed, og som Folket straks vilde kræve ændret paa disse vigtige Punkter.

Maa jeg endnu sige med Hensyn til Befolkningstætheden, at det, vi holder paa, er, at dette Forhold faar et rimeligt Udtryk. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de

Betragtninger, jeg gjorde gældende i mit Indledningsforedrag i saa Henseende, og som jeg sætter overfor den højtærede Ministers Udtalelser i Dag, men jeg skal kun sige, at det, vi hævder ved dette vanskelige Spørgsmaal om Hensynet til Befolkningstætheden, Mandatfordelingen o. s. v., er, at hele den Fortolkning af Grundloven, der fandt Sted gennem Valglovsoverenskomsten, var noget meget rimeligt og naturligt, som vi ogsaa fremdeles maa holde paa som Rettesnor for de mange forskelligartede Interesser, der i saa Henseende gør sig gældende. Jeg vil blot pege paa — og med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg her citere Folketingstidenden for 1913—14 Sp. 5224 —, at den højtærede Minister har udtalt sig om hele dette Spørgsmaal om, hvorvidt nu Valgloven var et tilstrækkeligt Udtryk for Grundloven i saa Henseende, i følgende Ord: „Saaledes som Overenskomsten nu udtrykker Forholdet, tror jeg, man maa erkende, at den sikrer en ligelig Repræsentation, hvorved Grundlovens Ord om Fordeling efter Folketal med Hensynetagen til Vælgertal og Befolkningstæthed er sket fuld Fyldest“. Det var Ministerens Dom i saa Henseende over den Valglov, der blev vedtaget i 1915, og den Dom vil jeg gerne understrege. Naar vi kan læse den Dom op for Ministeren, tror jeg ikke, at det kan nytte noget, at han kommer og siger, at vi vil noget urimeligt, meningsløst og urigtigt, thi vi staar paa det Grundlag og tager det Hovedhensyn, man den Gang var enig om, og som han selv den Gang bedømte saaledes.

Ministeren siger, at Tanken om Kommissionen betyder udenom. Nej, det betyder den ingenlunde, den betyder en praktisk Anvisning paa, hvorledes vi bedst skal komme ind i Arbejdet. Det er det, den betyder, og slet ikke det, Ministeren tillod sig at oversætte mine Udtalelser med, idet han sagde, at min Tankegang var denne, at Grundloven egentlig skulde lyde saaledes: Til Sikring af Venstres Særinteresser o. s. v., o. s. v. skal en saadan Kommission nedsættes. Paa ingen som helst Maade. Hensigten med Nedsættelsen af denne Kommission er netop, at vi kan komme i Gang med et praktisk, vel overvejet og vel forberedt Arbejde paa dette Omraade, og slet ikke, at vi skal lege Kispus med hinanden.

Hvem af os ved ikke, at der er i høj Grad delte Meninger her paa Rigsdagen om disse Spørgsmaal? Ministeren talte om delte Meninger indenfor Venstre. Vi har nu en god Tilbøjelighed i Retning af, at vi godt kan drøfte disse saglige Spørgsmaal